

Духовній скарбниці ОНТУ – 50!

Музей історії Одеського національного технологічного університету відкрився 20 червня 1973 року. За п'ятдесят років свого існування власне вже сам музей став яскравою сторінкою літопису нашого вишу.

У наказі ректора від 18 червня 1973 року, № 228 про відкриття музею зазначалося: група викладачів і співробітників зібрала велику кількість предметів, які відображають діяльність одного з найстаріших вищих навчальних закладів України з підготовки висококваліфікованих інженерних кадрів. Окрім збереження й вивчення музейних колекцій, інших об'єктів матеріальної і духовної культури, які документують історію розвитку вишу, наказом передбачалося важливе завдання – популяризувати славні традиції інституту та виховувати в співробітників і студентів глибоку повагу до свого навчального закладу, допомагати вихованцям усвідомити роль і значення обраної ними професії.

За велику роботу зі створення музею двадцять два співробітники одержали подяки. Серед них – завідувачі кафедр Георгій Віталійович Ангелов, Анатолій Олександрович Іванов, Костянтин Іванович Куценко, Олександр Миколайович Мальський, Петро Микитович Платонов, Яків Петрович Серебряник, професор Олександр Фроїмович Фан-Юнг, доцент Семен Маркович Золотарьов.

У 1973 році розміщені на стендах та у вітринах експонати розповідали про історію 38-ми кафедр інституту, теоретичну й практичну діяльність учених і студентів, а також висвітлювали тісний зв'язок вищого навчального закладу з підприємствами харчової промисловості та науковими організаціями, зокрема й зарубіжних країн.

Г. В. Ангелов

Організувати роботу нового структурного підрозділу доручили раді музею, яку очолив завідувач кафедри наукового комунізму, професор Георгій Віталійович Ангелов.

Завідувачем музею було призначено капітана 1 рангу у відставці, учасника Другої світової війни Івана Івановича Войкіна. Він був далеким від музейної справи. Допомогла притаманна йому наполегливість і завзяття. Іван Іванович разом з радою музею розробляв плани роботи, проводив екскурсії, поповнював колекції, налагоджував співпрацю з кафедрами.

І. І. Войкін

Новий структурний підрозділ швидко став важливим центром виховної роботи молоді. Про підсумки першого року І. І. Войкін розповів у газеті «Технолог» (матеріал «Музей розповідає...», № 54 від 28 листопада 1974 р.):

«За час існування музею інституту вже багато студентів, викладачів та співробітників побували в його стінах. Експонати розповідають не лише про історію нашого інституту, а й про історію вищої освіти в нашій країні.

Великий інтерес у відвідувачів викликає стенд, на якому відображено період Великої Вітчизняної війни, відновлення інституту. Студентів цікавить становлення нашого інституту як найбільшого харчового вишу в Україні.

Г. В. Балахонкіна

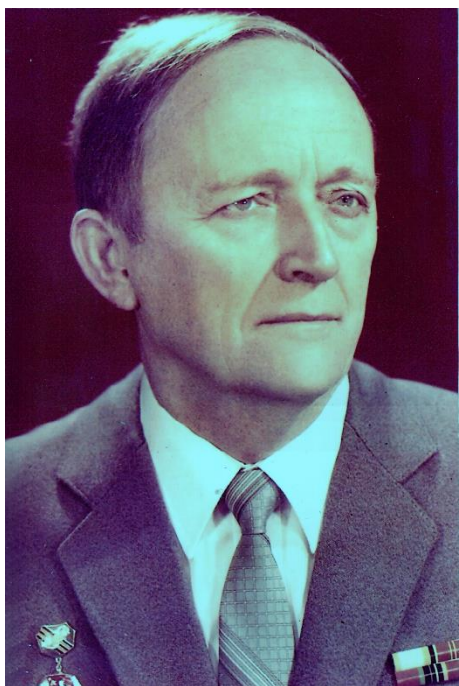
Залишаючи музей, відвідувачі дякують за отримані знання, за задоволення, яке вони одержали в результаті огляду експонатів.

Можливістю відвідати музей користуються багато кураторів навчальних груп. У поточному навчальному році музей відвідали майже всі навчальні групи перших курсів факультетів технології зерна, автоматизації та приладобудування та механічного. Хорошу організованість виявила навчальна група АП-ІІ, яку супроводжував ветеран інституту, професор П. М. Платонов, групи ММ-15 (куратор В. Є. Заблонська), ММ-16 (куратор Л. І. Заякіна), ІЗ-ІІ (куратор М. П. Камільчу)».

З 1989 року по 1998 рік музей очолювала Генрієта Вікторівна Балахонкіна. Хімік-технолог за фахом, вона понад двадцять років працювала на кафедрі неорганічної хімії.

У 1995 році в музеї повністю змінився інтер'єр. З'явилися не тільки нові стенди й вітрини. Зазнали змін форми й методи роботи з музейною аудиторією, яка з року в рік зростала.

К. В. Церкашевич

У 1998 році керівником музею став доцент Костянтин Васильович Церкашевич, колишній декан факультету технології м'ясних і молочних продуктів, учасник Другої світової війни. Костянтин Васильович брав активну участь у становленні музею. Його розповіді про розвиток рідного навчального закладу, виникнення наукових напрямів, відкриття кафедр і спеціальностей, лихоліття Другої світової війни завжди знаходили відгук у серцях відвідувачів.

У музеї широко практикувалися семінарські заняття, різноманітні зустрічі студентів з викладачами, відомими вченими, ветеранами війни й праці. Цілком закономірно, що в 2001 році музей переміг в обласному огляді музеїв закладів освіти Одеської області.

З 2004 року по 2016 рік музеєм завідувала викладач кафедри фізики, ветеран вишу Світлана Федорівна Яценко. Про її плідну роботу свідчать численні записи подяки в Книзі відгуків.

С. Ф. Яценко проводить екскурсію для першокурсників

Діяльність музею відбувалася в тісній співпраці з факультетами, кафедрами, Інститутом культури і мистецтв, Інститутом кураторів під керівництвом завідувача відділу організаційно-виховної роботи, а згодом проректора з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту Олени Миколаївни Кананихіної.

Роботу музею очолювала рада, яка розробляла плани виховної і методичної роботи. Творчо працювала рада ветеранів війни і праці та студентська структура, завданням яких були пошук нових експонатів, організація й проведення зустрічей з відомими вченими, заходів до знаменних дат, екскурсій історичними місцями Одеси. Музей брав участь в організації і проведенні зустрічей випускників вишу.

Значної уваги набули профорієнтаційні заходи, які проводилися спільно з Навчально-науковим центром довузівської підготовки. Вихованці загальноосвітніх шкіл та училищ з цікавістю знайомилися з історією вишу, його традиціями й досягненнями. Це значно полегшувало майбутнім абітурієнтам зробити правильний вибір професії, що гарантувало успішне майбутнє.

Зустріч студентів з ветераном Другої світової війни, викладачем кафедри історії В. Н. Мандриком і завідувачем відділу організаційно-виховної роботи О. М. Кананихіною, 2005 р.

Восени музей радо приймає першокурсників, які поринають у захоплюючу подорож до глибин історії Альма-матер.

Здобутками музею О. М. Кананихіна поділилася з учасниками Міжнародної науково-практичної конференції «Університетські музеї: європейський досвід та українська практика», яка відбулася в жовтні 2011 року.

Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти та виховання в 2011 році нагородив Подякою О. М. Кананихіну за значні успіхи у вирішенні проблем збереження й пропаганди пам'яток історії, культури, природи серед учнівської та студентської молоді.

В. С. Дембицький

З 2016 року по 2020-й рік музей очолював колишній військовий Валентин Семенович Дембицький. Він провів велику роботу щодо пошуку світлин, документів та уточнення матеріалів, які увійшли до книги «Одеська національна академія харчових технологій», приуроченої до 115-річниці з дня заснування навчального закладу.

Головною подією в 2021 р. для музею стала модернізація матеріально-технічної бази, пов'язана з комп'ютеризацією, оновленням виставкового обладнання та експозиції. Над втіленням проекту в життя працювали проректор з науково-педагогічної і виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, кандидат технічних наук, доцент О. М. Кананихіна; директор інституту культури та мистецтв, кандидат історичних наук, доцент А. О. Соловей; завідувач відділом організаційно-виховної роботи, кандидат технічних наук, асистент Т. С. Лозовська. Долучився до цієї роботи й автор цих рядків. Потрібно було переосмислити і переорганізувати експозицію.

До музею завітали учасники урочистостей з нагоди 120-річчя від дня заснування ОНТУ, 20 жовтня 2022 р. Зліва направо: президент ОНТУ Б. В. Єгоров, голова Одеської обласної ради Г. В. Діденко, голова Одеської ОВА М. М. Марченко, С. Р. Гриневецький, депутат Одеської обласної ради

Розміщені на стінах стенди та під склом вітрин експонати відображають усі етапи розвитку університету – від Школи мукомелів до наших днів. У музеї зібрано близько тисячі предметів, чимало з яких унікальні. Серед раритетів — оригінальні документи різних років, світлини перших викладачів, відомих вчених, перші наукові видання, особисті речі, листи й рукописи. З нових надходжень до колекції нематеріальних об'єктів – гімн Одеського національного технологічного університету.

Одна з нових експозицій присвячена студентам і співробітникам ОНТУ, які з початком повномасштабного вторгнення росії в Україну боронять Батьківщину в складі Збройних Сил України.

Оновлена експозиція музею, жовтень 2022 р.

Започатковані п'ятдесят років тому традиції нині зберігаються й примножуються. Духовна скарбниця університету є осередком, де можна не тільки доторкнутися до живої історії, а й провести змістовні заняття, цікаві конференції, пам'ятні зустрічі.

Василь Милосердний, директор музею історії ОНТУ